

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétéfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Aszerkesztőség kéziratok visszavételére
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 30.

A parlamenti munkálkodás.

(P.) A házszabálymódosítás, ime, vá-
 rakozáson felül örvendetes változást hoz-
 zott a parlamenti munkálkodás rend-
 jébe.

Tudvalevőleg azelőtt a költségvetési
 vita hónapokon át nem volt egyéb, mint
 üres szónokcséplés, fölösleges szószapo-
 ritás és hazabeszélés; ami annyi idejét
 elrabolta a kormánynak és a parlament-
 nek, hogy részint nem ért rá más alkot-
 ásokra, részint pedig hevenyészve és
 hebehurgyán végezhetette el azokat. Fő-
 képpen ennek a visszás állapotnak kö-
 szönhetünk, hogy egész sereg olyan tör-
 vényvel ajándékoztak meg bennünket
 tisztelt honatyáink, amelyekre ráillik a
 keserves sóhajlás: »Adtál Uram esőt, de
 nincs köszönet benne.«

Most azonban a vita sokkal tömörebb,
 tárgyilagosabb, tartalmasabb, egyszóval:
 rövidebb és velősebb volt; ami lehetővé
 tette, hogy a nyári szünetig hátralevő
 idő alatt még sok hasznos munka legyen
 elvégezhető.

Tessék elképzelni, hol volnánk most,
 ha — amint például tavaly történt —

az obstrukció áradata elsöpörhette a
 tervszerű munkarendet. Ha a horvátok,
 a nemzetiségi apostolok és a honboldo-
 gító véresszájú hazafiak okvetellenkedése
 megakasztotta volna a tanácskozást. Ak-
 kor a költségvetési vita elhúzódhatott
 volna legalább aratásig, s nem kerül-
 hettek volna szőnyegre azok a sürgős
 javaslatok, amelyeknek elintézését az
 adófizető polgárok százezrei türelmetle-
 nül várják. Nem kerülhetek volna sző-
 nyegre még ősszel sem, mert akkor lesz
 a delegáció, az új költségvetés vagy in-
 demnitás tárgyalása, az ujoncozási javas-
 latok és azután a választási reform nagy
 vitája.

A végrehajtási törvény módosítása, a
 büntető novella, a beruházások és mind-
 azok a nagyjóléti, kulturális és gazda-
 sági javaslatok, amelyek egész társadalmi
 osztályok régen hangoztatott jogos igé-
 nyeit kielégíteni s mélyen érzett súlyos
 bajokat és sérelmeket orvosolni hivatnak
 — ad graecas calendás elodáztattak
 volna. Mig így ezek most mind sorra
 kerülnek, azzal a nagy jelentőségű javas-
 lattal együtt, melyet a Ház keddi ülés-
 sében nyújtott be a belügyminiszter s a
 mely a községi és körorvosok helyzeté-
 nek rendezéséről szól.

Ez az utóbbi törvényjavaslat egyna-

gában elég fontos arra, hogy örömmel
 üdvözljük a lehetőséget, hogy az még a
 nyári szünet előtt lejártható lesz.
 Mert a népjólét előmozdításának egyik
 legfőbb eszköze a közegészségügy hat-
 hatós fejlesztése. Már pedig Andrássy
 Gyula grófnak ez a javaslata gyökeresen
 segíteni fog közegészségügyünk mizera-
 bilis állapotán.

Ismeretes az a tarthatatlan és szé-
 gyenletes helyzet, hogy százával vannak
 hazánkban községek, ahol tömegesen
 szedheti a halál az áldozatokat, mert
 sem orvos, sem szülésznő nincs; aminek
 az az oka, hogy a községek és községi
 körzetek anyagilag képtelenek a közegész-
 ségi személyzet megélhetését biztosítani.
 Ezen a bajon úgy kíván segíteni a bel-
 ügyminiszter javaslata, hogy tisztességes
 javadalmazást biztosít az orvosoknak és
 a szülésznőknek s ezt a terhet átveszi
 a községek vállairól az államkincstár
 vállaira; s fokozza ezt még azzal is,
 hogy az orvosok részére nyugdíjintézetet
 létesít s szolgálati viszonyukat is megfe-
 lelően rendezi.

Ime tehát, a nemzeti kormány által
 inaugurált új rend minden vonalon érez-
 teti üdvös és áldásos hatását. A nagy
 alkotó munka mely nemzeti létünk ujja-
 teremelésére, társadalmi bajaink orvoslá-

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Aristomban.

Irtta: Szász József.

Elcsendesült minden a kaszárnyában.

Kilenc óra elmúlt, elfújták a takarodót.
 Valahány trombitás van az ezredben; mind
 fújta, valahány dobos van: mind verte.

Erről tudják meg a városban, hogy fő
 hadnagy ur Kaszovics kaszárnya-inspekciót
 tart. Csak ő szokta az ezred valamennyi trom-
 bitásával, valamennyi dobosával a takarodót
 fuvatni, veretni.

Az esti takarodó után egyszerre kialusznak
 a legénységi szobákban a petróleumlámpák.
 Kommandószóra fujják el a szobainspekciósok.
 Mert a lámpagyújtás, lámpaelűjtés és tisztítás:
 a szobaordinánc kötelessége, ő felel érte, ha
 két perccel később alszik ki kilenc óra után
 is ő lakol érte, ha kapitány ur Komorovcsák
 egy mákszemnyi füstöt felfedez az üvegén.

Sok minden okosságot és bolondságot
 lehet elkövetni komandószóra, de a udni mégse
 lehet. Hiába parancsol pont kilenc órára álmot
 a szemekre a reglama: az álomnak csak nem
 tud parancsolni.

Szombat este van, holnap vasárnap reggel,
 nincs se kirándulás, se reggeli te tgyakorlat.
 A rendsnél másfél órával lehet többet aludni
 s az az oka, hogy nem álmosak a legé-
 nyek. Nyugtalanul hanykolódnak az ágyakban,
 nem tudnak aludni. Tatukai nincs kedvük. A
 tiszurak neveit már úgy, a hogy megtanulták,
 németül is tudnak már jól-rosszul, ki huszig,
 ki harmincig olvasni. Mit csinálnak hát most
 az éjjeli sötétben?

Ilyenkor mesét hallgat a katona.

Egy mesél a többi pedig áhitattal hall-
 gatja.

A mesemondó, vagy a hogyan ők mond-
 ják: az istóriás, káplár ur Greguss a század-
 nál. Becsületes asztalos legény otthon, és a jó
 Isten a megmondhatója, hol szedett magába
 annyi teméntelen sok mesét. Most a harmadik
 esztendőjét szolgálja, és ez idő alatt elmondott
 már vagy ötszáz mesét, de még mindig tud
 újakat. Most is a káplár ur kezd mesélni.

Bendeguz magyar vezér fiáról, a daliás
 Elemérről, aki hirt nevet szerezni indult el
 atyja udvarából. Útközben találkozott Arimán-
 nal, a leiketlen zöld vitézzel s Ogluval, a
 kegyetlen vörös vitézzel. Rettegett erős bajnok
 mindkettő. A vitéz Elemér viadalra kél velük.
 Delben kezdődött a harc s még késő éjjel is

csattogtak, villámlottak a kardok. A környék
 lakosai, a harcoló vitézek köré gyülekeztek s
 térdelve imádkoztak, a magyar vitéz diadal-
 láért. Isten meghallgatta imájukat, mert Elemér
 előbb Arimánt győzte le, aztán Oglunt tette
 harc képtelenné.

A legények áhitattal hallgatják az istó-
 riást. Káplár ur Greguss azért mégis többször
 megszakítja a mesét, s elkialtja magát:

— Csont!

A katonák korusban válaszolnak rá:

— Hus!

Ez arra valló, hogy a mesemondó lássa,
 figyelemmel hallgatják-e szavait. Ezért kialtja,
 hogy: csont, s ezért válaszolnak rá, hogy: hus.
 Miért így ennek okát ők maguk sem tudják
 adnia. A melyik nem válaszol, azt bizonyosan
 elnyomta a buzgóság. Hogy ez a szerencsétlen
 sem alszik el többet mesemondás közben, az
 egészen bizonyos. Az összehajtott köpenyeggel
 ébresztik fel, vagy pedig csillagot rugatnak
 vele.

A mese jó altató szer. Jól alszik utána a
 katona is.

Pár perc alatt mély álomban van az egész
 század és ezertéle horkolása kihallatszik a
 folyosóra, a hol az inspekciós altiszt unalmában

Elsőrendű angol férfi divat
 szabó üzlet.

PRÓKAY M.

Nagyteleki-utca 10. szám.

ahol már megérkeztek a legizlésebben ösz-
 szeállított angol és belföldi szövet különleges-
 ségek. Kitűnő szabás pontos kiszolgálás.

==== Vidéki meghívásra bárhol megjelenek mintáimmal.====

sára és közintézményei k korszerű reformálására irányul, bölcs megfontolással ugyan, de mégis gyors tempóban, szakadallanul halad a kitűzött cél felé.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 30.

Az ülést *Fusth* Gyula elnök 10 órakor nyitja meg.

Ferenczy Géza az igazságügyi bizottság jelentését terjeszti be az urbéri tagosítási törvény módosításáról.

Hoitsy Fál a pénzügyi, *Moskovits* Iván a kérvényi bizottság jelentését terjeszti be.

Interpellációt jegyzett be *Nagy* György a kormány egyes tagjainak a császárszüleumon való részvétele dolgában.

Következik a napirenden

az appropriáció.

Hoitsy Pál ismerteti és elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Zakariás János a tisztviselők fizetésének rendezését sürgeti. Ez a kérdés érdemes arra, hogy a Ház foglalkozik vele. Már a római jog is külön rendelkezésekkel gondoskodott a női tisztviselőkről. Felveti az eszmét, hogy a női tisztviselők a lakbérnek csak 60 százalékát kapják a női tisztviselők javára. A tisztviselők gyermekei számára az ipariskolákban ösztöndíjas helyeket kellene biztosítani.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Ez már megvan.

Zakariás János: A tisztviselők politikai függetlenségéről szólva elismeri, hogy e téren igen szép haladás mutatkozik. Az általános választói jog politikai jogokkal ruházta fel a

felöltött lakosság legnagyobb részét: módot kell nyújtani a tisztviselőknek arra, hogy e jogokat szabadon gyakorolhassák is. A költségvetést elfogadja.

Vlád Aurél: Azon bizalmatlanságnál fogva, melylyel a kormány iránt viseltetik, nem fogadja el a javaslatot. De nem fogadja el azért sem, mert a tisztviselők igényeit túlzottaknak tartja.

Bernát Béla elsősorban foglalkozik *Vlád*-nak a függetlenségi párt ellen intézett támadásával és mint rágalmatokat visszautasítja azokat. A függetlenségi párt tudatában van a kötelességének. (Helyeslés balfelől.) Mint tokaji szőlőtermelő kéri a boritaladó eltörlését. Az agrárkölcsonök ügyét úgy kell elintézni, hogy a bortermelőket a kölcsönök ne terheljék. A költségvetést elfogadja.

Kmetty Károly kifogásolja, hogy a tisztviselők fizetésrendezésénél a vidéki városi tisztviselőkre nem voltak tekintettel. Kéri a kormány jóindulatát a tisztviselők számára. A költségvetést elfogadja.

Farkasházy Zsigmond kikel a protekciórendszer ellen a nepotizmus még ugyanolyan mértékben felfalható a közéletben, mint a szabadelvű korszak idején. Helyteleníti azt a politikát, melyet a kormány a kölcsön felvételeként követ. Kétségbevonja, hogy a folyton emelkedő terhek hozzájárulnak a gazdasági önállóság megteremtéséhez. Mir előre is tiltakozik a tervbe vett új fogyasztási adónemek ellen. A kormány által oly gyakran hangoztatott közjogi vívmányok megcáfolására felolvassa *Beck* báró osztrák miniszterelnök beszédek egy részét, melyet az osztrák pénzügyi bizottság ülésén elmondott, hogy t. i. »Semmi néven nevezendő vívmányokat, különösen nemzeti vívmányokat nem kapnak a magyarok a tisztifizetés emeléséért.« (Nagy zaj) Kifogásolja az elnökök eljárását is ennek tulajdo-

nitja, hogy a parlamentben nívós vita ki nem fejlődhetik. Hogy a pártok fuziója szóba került és azután újra elaludt szintén bécsi befolyásnak tulajdonítja. A költségvetést nem fogadja el.

Gaál Gáston elfogadja a javaslatot azonban a 8-ik pont miatt felszólal. A honvédtisztek fizetésrendezésével nem azonosítja magát.

Wekerle válaszol az elhangzott felszólalásokra. Kijelenti, hogy nem volt felvéve a paktumban, hogy a hadsereg expenzív fejlesztése megakadályozzák. A tisztviselők érdekeit mindenkor a szívében viseli a kormány. A városi tisztviselők érdekében az ősz folyamán fog javaslatot benyújtani. Kéri javaslatának elfogadását.

A Ház a javaslatot elfogadja.

Ezután az ülés fél három órakor véget ért.

A belügyminiszter a tüdőbetegekért.

Az ország minden részében feltartóztatlanul pusztító tüdővész ellen a különböző egyesületek, hatóságok mindenütt a legnagyobb eréllyel igyekeznek védőbástyákat építeni. A kormány, ahol csak szükségét látja, mindenütt segítségére siet ezen egyesületeknek s anyagiilag és erkölcsileg támogatja hazafias munkájában azokat.

A segélyekre pedig napról-napra fokozott szükség van, mert a tuberkulózis ellen védekező csoportok száma napról-napra növekedik s állandóan nagyobb és nagyobb munkát fejtenek ki, amihez, hogy eredményes legyen, természetesen sok anyagi áldozat is kell.

Az anyagi áldozatok meghozásában mindenütt első helyen a belügyminiszter jár. Ő adja meg — ugyyszólván — az első alapot, ami később a közönség hozzájárulásával kinövi magát. Eddig mindig fényes tanúságát adta a belügy-

azt találhatja, melyik kinek a horkolása. Olykor kihallatszik egy-egy ijedt kiáltás is:

— Hus!

Aki kiáltotta, az felriadt álmából s hirtelenében azt gondolta, hogy mese közben aludt el.

Vasárnap reggel tisztán, ragyogóan kapitány ur Komoruvcsák elé áll a fél század. Kimaradási engedélyt kér a kapitány urtól, ki éjfélig, ki éjfél utánig. Hajnalig egy se kér, mert jól tudja, hogy akkor engedély helyett áristomot kap a kapitány urtól. A kapitány urnak az az elve, hogy még éjfél előtt lefeküdjön a katonára, különben másnap rosszul végzi a gyakorlatokat. Ezért kell tizenegy órára minden emberének a kaszárnyában lenni.

Mielőtt a rapport szétoszlaná, a kapitány ur teljes komolysággal megintti őket, hogy a városban tisztességesen, katonához méltóan viselkedjenek. A korcsmában ne verekedjenek vagy ha már verekesznek, jól vigyázzanak, hogy ki ne kapjanak. Megverve vissza ne térjen századához egyse, mert ezt ő saját két kezével üti agyon.

A legények szót fogadnak a kapitány urnak. Nem abban, hogy nem verekesznek, hanem abban, hogy nem hagyják magukat

megverni. Ha félliter bort feöltött senkitől sem ijed meg a magyar katonára. Ne is menjen ilvenkor a korcsma tájékára se horvát, se vagy ha már odamegy, meghuzza magát, mert megmutatják a magyar legények, ki a legény a csárdában. Hiába keresi aztán másnap polgári hatóság, rendőrség, ki volt a korcsmai virtuskodó. No hiszen jó helyen keresil! Ha itéletnapig mindig keresi, mégse találja meg. Mert az egész század megesküszik, hogy pontban kilenc órakor mindenki otthon volt. Örmester ur Súlyom pedig még le is vezeti az egész századot az udvarra, keressék ki, mutassák meg, melyik volt hát a korcsmai vitéz? Ezt ugyan meg nem találja senki.

Örmester ur Súlyom maga gondoskodott róla, hogy meg ne találják. Leküldötte a század konyhájába, segítsen krumplit hámozni a szakácsoknak.

Fél-e a büntetéstől a katonára?

Ez attól függ, milyen a büntetése.

Az öreg katonára azt tartja, hogy akkor pihen ki magát legjobban, mikor áristomban van. És éppen azért cseppet se bánna, ha hét nappól hat napot ottan kellene töltöni. Csak vasárnap engedjék ki, hétfőre beül újra szívesen.

Es nagy igaza van az öreg katonának. A

mig áristomban van, nem rukkol, gyakorlatokat nem végez s vizitre se áll. Inni-enni kap, s ha nem kap, könnyen segít rajta, hogy ne éhezzen, ne szomjazzon. Jó az Isten, jót ad; segítenek rajta a cimborák. Becsempésznek annyi ételt, italt, hogy akár az áristomos várta is jóllakhat belőle. Hogy ne unja magát, olvasmányt lopnak be, hogy élvezete is legyen, pipát, dohányt is csempésznek be hozzá.

Mielőtt áristomba viszik a katonát, örmester ur Súlyom gondosan megvizsgálja. Mert pénzt, pipát, dohányt, kenyeret, vagy más efféle dolgot nem szabad magánál tartogatnia. Kést, tűt, gyufát, pipaszurkálót s más ilyen gyilkos szerszámot mind elszed tőle, nehogy kárt tehessen magában. Elszedeti még a nádrágszíjját is nehogy olyasféle bolond-ág jusson eszébe hogy feikösse magát az áristom ajtajának sarkára.

Hogy ezt egyse teszi meg, azzal tisztában van örmester ur Súlyom. De így parancsalja a reglama, melynek parancsait teljesíteni kell.

Az áristom tulajdonképpen nagyobbfajta szoba. Szék nélkül, ágy nélkül. Összes butorzata az ugynevezett priecs. Ezen pihen, ezen alszik a katonára. Tulajdonképpen nem más, mint egy méter magas deszkapodium, mely a fal mellett két-három méter hosszúságban, másfél

Női divat terem.

Neuländer D. Dezső angol és francia női divatterme

Nagy-Körös-utca 3. szám.

Vidéki meghívásra saját költségemen azonnal kiutazom. Legmodernebb szabás és minden időben a legújabb divatlapok.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy nálam készülnek a legkényesebb igényeknek megfelelő zsaket koszlümök, ugy szintén francia toilették a legszebb kivitelben. A nagyrabecsült hölgyközönség szives megrendelését kérve, vagyok kiváló tisztelettel,

miniszter, hogy a tuberkulózis ellen való védekezési mozgalmat és ezt most sem tagadta meg.

Ismertes, hogy a városunkban alakult tüdővész ellenes egyesület a betegek részére a nagyváradi szőlő hegyen üdülő helyeket akar létesíteni. A mozgalomról Glac Antal főispán, aki buzgó vezére ennek jelentést tett a belügyminiszternek, akit egyszersmint kért is, hogy részesítse őket anyagi támogatásában.

A belügyminiszter a főispán közbenjárására tegnap küldte meg értesítését, mely szó szerint a következő:

Méltóságos Főispán Elnök Ur!

A nagyváradi tuberkulózis ellen védekező egyesület által még a talyó évben felállítandó erdei tüdőbeteg üdülőhelynek állami támogatása iránt közvetlen elem terjesztett kérelme folytán értesitem Méltóságodat, hogy a nevezett egyesület által eddig is kifejtett buzgó munkássága elismeréssül és buzdításul a jövőre abban a reményben, hogy az említett egyesületnek a tuberkulózis pusztításának apasztására törekvő működése lan-kadatlanul és megszakítás nélkül folyjon tovább is, a tuberkulózis betegek számára felállítandó erdei üdülőhely fenntartásához az állam részéről 6000 koronával fogok hozzá járulni.

Egyuttal értesitem Méltóságodat, miszerint Nagyvárad szabad királyi város polgármesterének folyó évi 3846. sz. a. kelt előterjesztése folytán a városi tüdőbetegek dispensaire intézet eddigi 4000 korona évi segélyt a jövő évtől fogva 7000 koronára emelem fel abban a reményben, hogy ez az elhatározás is serkenő hatással lesz a tüdőbajban szenvedő betegek gondviselésére irányuló működésre és lényegesen elő fogja mozdítani a nagyváradi tuberkulózis viszonyok javulását.

Budapest, 1908. május 25.

Andrássy s. k.

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hír.** Glac Antal főispán ma Makóra utazik, hogy a csanádi törvényhatósági közgyűlésen jelen legyen.

* **A király adománya.** A lüki görögkeleti egyház kérelemmel járult a királyhoz, hogy az építendő templom alapjához némi segélyvel járuljon hozzá. A kabinetiroda a kérelemre tegnap értesítette a főispánt, hogy a király 200 koronát adományoz a templom céljaira.

* **Kinevezés.** A nagyváradi pénzügyigazgatóság az élesdi adóhivatalnál üresedésben volt segélydíjas gyakornoki állásra János András segesvári adóhivatali díjtalan gyakornokot nevezte ki.

* **Megerősített elnökválasztás.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Ováry Lajosnak a nagyváradi kereskedelmi és iparkamara alelnökévé történt megválasztását megerősítette.

* **Az utolsó májusi ájtatosság.** Ma van a virágtakasztó szép májusi utolsó napja s holnap bejutunk júniusba, amelynek perzselő melegét már május is megmutatta. Véget érnek a poétikusan szép májusi ájtatosságok. Ma, vasárnap este lesz a templomokban ez évben az utolsó Mária litánia. Ugy az olasz és váradvelencei plébánia templomokban, mint a Szent László-templomban szentbeszédnek lesznek az utolsó májusi ájtatosság alkalmából.

* **Tábornokok hódolata a felség előtt.** A magyar-osztrák tábornoki kar Ferenc Ferdinánd kir. herceg vezetésével ma délben fejezte ki szerencsekívánatait a királynak császári jubileuma alkalmából. Háromnegyed 12 órakor kezdődött a felvonulás. Paar gróf főhadsegéd pont délben jelentette a királynak, hogy a hadsereg képviselői hódolatukat óhajtkifejezni. A király, ki tábornagi diszgyenru-

hában volt s a katonai Mária Terézia rendjét tüzte mellére, bement a szertartás terembe. Itt a király állva hallgatta meg Ferenc Ferdinánd üdvözlő beszédét, azután köszönetét fejezte ki a tábornokok üdvözléseért, azután rövid ideig cerclet tartott. Azután ebéd volt, melyen a király is részt vett.

* **Tanítók jutalmazása.** A nagyváradi községi ismétlő iskoláknál az 1905-6. tanévben működött 7 osztályvezető tanító részére Nagyvárad város közgyűlése egyenkint 200 koronát szavazott meg jutalmul. A közgyűlés ezen határozatát a belügyminiszter jóváhagyta.

* **A vízműtelep kibővítése.** A vízműtelep kibővítésével foglalkozott tegnap délelőtt a városi tanács, amelyen a vízvezetési bizottság multkori ülésének határozatait tárgyalták. A polgármester kijelentette a felmerült panaszokkal szemben, hogy a városi tanácsot mulasztás nem terheli a vízmű kibővítésének kérdésében. Az ügy különben olyan stádiumban van, hogy júliusban kiirható lesz a pályázat s a kibővítés az őszre elkészül. Egyébként hozzájárult a tanács a vízvezetési bizottság javaslataihoz. E szerint a szükséghez képest a vízvezetékét részben lezárják s ha beköszönt a vízhiány, a mérnöki hivatal éjjel, sőt nappal is elzárhatja bizonyos időre a vízvezetékét, de erről előre értesíti a tanácsot, hogy a teljes elzárást hirdetmény útján a közönség tudomására hozhassa. Megbízta a főmérnököt, hogy Berkovits Ferenc indítványához képest tanulmányozza, vajjon nem lehetne a Körözs vizét, köszürön keresztül bebocsátani a vízvezetési kutakba. Az utca locsolásra szükséges viz előállítására szükséges 3 elektromos kut költségeit állítsa egybe a főmérnök, hogy a fedezetre nézve előterjesztést tehessen a tanács a közgyűlésnek.

* **A kórház választmányi ülése.** A kórházi választmány tegnap tartotta meg ülését Reszthelyi Zoltán elnöke alatt. Az ülésen a

méter szélességben húzódik. Ágynak, pihenő helynek pogányul kemény. Tisztes polgárember ha félórát pihenne rajta, három hétre összetörné csontjait. De fejedelmi nyugvóhely katonának.

Feje alá dugja sapkáját, bluzát, magára teríti fehér pokróccát s úgy pihen a kőkemény priccsen, hogy akár ágyut is süthetnek a fűte mellett mégse ébred fel.

Ezt a büntetést szereti a katona, nem is tekinti büntetésnek, hanem inkább pihenőnek.

Rendszerint nem egyedül van az áristomban, nyolcan, tizen vannak még mellette, ezeket »szenvedők«-nek mondja a katona. Ahol pedig annyi katona van együtt, ott szó sem lehet unalomról. Elélvődnek, eldévajkodnak. Mikor pedig érzik, hogy kapitány ur Komorovcsák nincs a kaszárnya tájékán, nótára is gyujtanak.

A büntetésnek többi fajtáját már nem szereti a katona. Azt, ha az áristom vassal és bójttal szigoritva van, még csak elviseli, de a kaszárnya áristomot sehogy sem tudja elviselni.

A kikötéstől pedig úgy fél, mint az akasztótól.

A legényhőbb büntetés tulajdonképen, a kaszárnyaáristom és mégis irtózik tőle a katona. Be sincs csukva áristomba, mégse, mehet a városba, de még az utcára se. Folyton a kaszárnyában kell tartózkodnia. Ez a tilalom ter-

mészetesen nem vonatkozik az exercirozásra, a kirukkolásra, a vártaszolgálatra. Ezt csak úgy teljesíti, mint a többi katona.

Nagy dolog a kaszárnya áristom, különösen annak, akinek szeretője van. Az pedig nem is katona, a kinek nincs. A legtöbb nem is állja meg egy hétnél tovább, hogy ki ne menjen. Kimegy, ha mindjárt vasba vereti is Komorovcsák kapitány.

Jól tudja ezt a kapitány ur, azért osztogatja oly gyakran a kaszárnya áristomot. Csak hogy tul jár a katona a kapitány ur eszén is. Nappal nem távozik a kaszárnyából, ez kész veszedelem volna. Különösen olyankor, mikor főhadnagy ur Kaszovics tart kaszárnyainspekciót. Rettenetes unalmas szolgálat és a főhadnagy ur unalmában nem tud okosabbat tenni, mint óránként hetvenhétzer maga elé trombitáltatja a kaszárnyaáristomosokat. Jaj annak, a ki akkor nincs a kaszárnyában! A kapitány ur bizonyosan kikötteti, s még egy hónapi kaszárnyaáristomot is szó a nyakába.

Türelemmel bevárja, míg elfujják este a takarodót. Ezentul már nem hivatja a kaszárnya inspekciós ez áristomosokat. Ekkor szépen lefekteti ágyába összehajtott köpenyegét, beakarja gondosan, hogy úgy lássék, mintha csak ugyan katona feküdnék benne. Ezt azért teszi, hogy ha az inspekciós tisz véletlenül felnézne,

a legénységi szobákba, ne vegye olyan könnyen észre, hogy hiányzik.

Mikor ezzel rendbe jött, csendesesen elillan valamelyik mellék kapun. Mert ezek közül egy rendszeren nyitva szokott maradni. De ha szokás ellenére mégis mind csukva volna, úgy talál még elég kijárót vagy valamelyik ablakon, vagy kerítésen át.

Ezt a metódust követik a kaszárnyaáristomos önkéntesek is. Ezt követte egy önkéntes társam is. Jókedvű, eleven fiatalember, most derék tisztviselője a pénzügyminiszteriumnak.

Katona korában sehogy sem tudta betartani a reglamát. Hol egyik, hol másik intézkedésével került ellentétbe, kapitány ur Komorovcsák pedig mindannyiszor becsukta. Ugy, hogy mire letelt az esztendő, a saját számadása szerint háromszázhatvan nappól kétszázhatvanat kaszárnya áristomban töltött el.

De azért éjjel mindig a városban volt. Egyszer aztán rajtavesztett. Vacsorázni ment az egyik vendéglőbe. Gondolta egy kicsit kimulatja magát. A mint belépett a vendéglő ajtaján, majdnem sóbálványává meredt. Gyorsan visszaakart fordulni, de a kapitány már észrevette. Intett neki, hogy csak menjen be.

Jól megvacsorázott az önkéntes is a kapitány is még néhány üveg bort is elfogyasztottak. A kapitány ur jókedvűen beszélgetett, de azt a viláért sem kérdezte, hogy hogyan ke-

Friedländer I. Izsó

angol uri-divat szabó

NAGYVÁRAD, Szent János-utca 14.

Értesitem az igen tisztelt vevőimet és a nagyérdemű közönséget, hogy a tavaszi és nyári idényre a ruhaszövet különlegességeim megérkeztek és azokból állandóan nagy raktárt tartok. Kívánatra mintákat házhoz küldök

Angol, skót és belföldi különlegességek.

Pontos kiszolgálás. — Modern szabás.

Ízléses munka.

főorvos egész évre vonatkozó egészségügyi jelentését tudomásul vette. A választmány dr Fráter Imre kérelmére pedig megengedte, hogy az elmekórházban a konyha mellé új kútat furhassanak.

*** A megyei tisztviselők lakbére.** A tisztviselők lakbérrendezésére vonatkozó költségvetés keretében nem történt említés arra nézve, hogy az új lakbér a megyei tisztviselőket is megilleti. A törvény ugyan 1904-ből úgy intézkedik, hogy az állami tisztviselők fizetésével és általában javadalmazásával mindenben egyenlő mérték alá esnek a megyeiek, mégis most, mert arról említés egyáltalán nem történt, feltűnést keltett a megyei tisztviselők között. A megyei tisztviselők megkapták volna ugyan a lakbéremelést, azonban csak majd az után, ha az állami tisztviselők már megkapták. A megyei tisztviselőket most ez irányban teljesen megnyugtathatja *Andrássy Gyula* belügyminiszter kijelentése. Ugyanis a képviselőház közigazgatási bizottságának legutóbbi ülésén ez ügyben *Horváth József* képviselő megkérdezte a minisztertől, hogy a lakbérilletmények felemelése a megyei tisztviselőkre is vonatkoznak. A miniszter kijelentette, hogy a törvények értelmében joguk van a megyei tisztviselőknek is. Eddigéig ugyan tényleg nem volt szó erről, azonban már érintkezésbe lépett a pénzügyminiszterrel s így a megyeiek egy időben kapják meg a lakbérjavítást az állami tisztviselőkkel. A miniszter nyilatkozatával tegnap délelőtt foglalkozott Budapesten a vármegyei tisztviselők gyűlése, amikor erről értesítve elhatározták, hogy a megyei tisztviselők tudatják a dolognak ez újabb fordulatát s így nincs szükség külön felterjesztésekre a kormányhoz. A tegnap tartott ülésen kimondták, hogy az egyesületnek 35 ezer koronás kamatjövendelméből tizenötezer koronát a tisztviselői kölcsönökre és tízezer koronát a tartalékalaphoz csatol. A határozat

rült ki az áristomos önkéntes a kaszárnyából.

Az önkéntes megnyugodott, különösen pedig akkor, mikor kézfogással vett tőle búcsút a kapitány. Azt hitte, szándékosan nem beszélt vele az áristomról.

Igaz volt. Szándékosan nem beszélt róla. De annál többet beszélt másnap reggel. Raportra hívatta és mindennek leholdta:

— Hol járt maga az éjjel? Ugy látom az arcáról, hogy lumpolt a városban. No, majd nyujtok én magának alkalmat arra, hogy még sokáig lumpolhasson. Tudom, megemlegeti, mikor szegte meg a kaszárnyaáristomot.

Szegény fiu, ma is emlegeti.

Mikor kitélt az esztendő, minden önkéntest haza eresztettek, csak neki kellett még egy esztendőre visszamaradni. De bizony a második esztendőben sem javult meg. Még sokkal több baj volt vele, mint az első esztendőben. Be is volt csukva szakadatlanul. Hol kaszárnyaáristomba, hol egyes áristomba. Mikor pedig kitélt a második esztendeje is, még kapitány ur Komorovcsák adott hálát az istennek, hogy megszabadult az önkéntestől. Búcsúzáskor kezét fogott vele s így szólott hozzá:

— Kedves barátom, ön tudja, meggyőződött róla, hogy mennyire szeretem, hiszen garnizont érdemelt volna. Ne is feledje el soha, milyen jó volt önhez Komorovcsák kapitány!

értelmében megyei tisztviselők 53 4 százalék mellett kapnak 20 évig terjedő törlesztéses kölcsönöket az egyesülettől minden kezes nélkül.

*** Gyurkovits Kornél halála.** Városzerte mély részvétet keltett városunkban Gyurkovits Kornél nyug. kir. főmérnök elhunytja. A kiváló férfiú hosszú éveken át volt a nagyvárad kir. államépítészei hivatal főmérnöke s betegsége miatt vonult éveken elzött nyugalomba. Hivataloskodása alatt tevékeny részt vett a közügyek intézésében s a város előkelő társadalmának köztiszteletben állott tagja volt. Halála élete 64-ik évében tegnap, május 30-án reggel következett be. Elhunytát özvegye született Lucz Sarolta és előkelő nagy rokonság gyászolja. Temetése június 1-én délelőtt fél 10 órakor lesz a Ritoók-utcai gyásházánál.

*** Nem sikerült az egyezés.** A vízmű kibővítéséhez szükséges földterületek tulajdonosaival tegnap tartotta meg *Rimler Károly* polgármester az egyezkedési tárgyalást, hogy ha lehet, a kisajátítás elkerülésével, barátságos megegyezés útján vegye a város a területeket birtokba. A terület egyrésze a várad-velencei r. kath. plébánia tulajdona. Erre nézve a barátságos megegyezés létre is jött; a másik terület tulajdonosaival: a Popa örökösökkel azonban nem sikerült az egyezés, mert egyáltalán nem akarják a területet átadni. Így tehát a Popa örökösök által használt földterületre nézve a kisajátítási eljárást veszi igénybe Nagyvárad városa.

*** Kitüntetett muzikus cig ny.** A nagyvárad jogász ifjuság kedves megtisztelő figyelembe részesítette ifj. Hamza Miskát, Hamza Gyuszi bandájának jeles gondnokát. Azért a sok hol bus, hol vidám nótáért, melyet a fiatal jogászszevek vizsgatására, kedvtelésére gondnokján eljátszott, a jogász ifjuság arany érdemkereszttel ajándékozta meg a jeles muzikust. A rokonszenves muzikus cigány azóta büszkén viseli a jogász ifjuság szép ajándékát.

*** A bécsi huszárak Elesden** A Bécsből a napokban Nagyváradra jött 4-ik huszárezred egy része jelenleg Nagyváradon, másik része pedig Elesden vesztegel, a lovak között kiütött veszélyes betegség miatt s csak a baj elmutával vonulnak tovább új állomáshelyükre Szászmedgyesre. Az Elesden veszteglő huszárság tisztikarának és legénységének nagy örömet szerzett Aldozó csüörtörökön gróf *Bethlen* Aladár elesdi nagybirtokos. E napon volt a nemes gondolkodású főúr áldott lelkű nejének, gróf *Batthyányi* Vilma csillagkeresztes hölgynek névünnepe. A derék főúr a huszárság tisztikarát és altisztjeit gazdagon megvendégelte s táncol egybekötött népies mulatságot rendezett a kastély parkjában. Huzta a banda s járták a ropogós csárdást a huszárak és a falu népe, melynek kicsinyje-nagyja sokáig kedvesen emlékszik vissza a pompás mulatságra.

*** A falragaszok kifüggesztése.** Különben az utóbbi időben nagyon elfajult a hirdetések és más falragaszok kifüggesztése Nagyváradon. Házakra, kerítésekre, villamos oszlopokra derűre borúra ragasztják ki a különböző falragaszokat. E tekintetben a szocialista szakszervezetek vezetnek. *Gerő* Armin főkapitány egy szabályrendeletet készített, amely szerint

csak az e célra kijelölt helyekre és táblákra szabad falragaszokat kifüggeszteni. A jogügyi szakbizottság tegnap tárgyalta néhány szakaszból álló szabályrendeletet s azon módosítást javasolja, hogy nemcsak aki a tiltott helyre kifüggeszti a plakátot, hanem a megrendelő és a kifüggesztést elrendelő is büntetendők.

*** Izbuk.** Biharmegye természeti szépségeinek első sorában foglal helyet az *Izbuk*. A vaskóhi járás vadregényes vidékének gyöngye ez. Időszaki forrás bájos mesékben apró történetekben megénekelve. Nemcsak a szomszédos vidékek lakói, de a messze lakók is szívesen keresik fel a forrást. Legutóbb a belényesi gimnázium tanulói rendeztek a forráshoz kirándulást. A tanulókkal egy Belényesből, mint Vaskóhról az intelligenciának nagyrésze meglátogatta a forrást.

*** Új hullaszállító kocsis.** A Breiderháznál történt szerencsétlenség alkalmával késedelmet szenvedett a hullák elszállítása, mert a város csak egy régi hullaszállító kézi taligával rendelkezett s a temetkezési intézet kocsiját kellett igénybe venni a 13 halott elszállítására. A városi tanács most egy megfelelő, két fogatú s két rekeszszel berendezett hullaszállító kocsit rendelt 1500 koronáért.

*** A városi levéltár kiselejtezése.** Nagyvárad város levéltárában 1716 óta annyira összehalmozódtak az iratok, hogy a tágas helyiségben már nincs hely az újabb akták részére. *Lakos Lajos* főlevéltáros a kiselejtezésre vonatkozólag szabályzatot készített, amelynek 4. és 5. §-ai szerint a főlevéltáros és a levéltári segéd mellé 2 kiegészítő munkaerőt kellene alkalmazni s így négy év alatt mintegy 11,000 korona költséggel végeznék a kiselejtezést. A közgyűlés véleményezés végett kiadta a selejtezésről szóló szabályzatot a jogügyi szakbizottságnak, amely tegnap tárgyalta azt. A bizottság tagjainak többsége ellenezte a szabályzat 4. és 5. §-át, s azon véleményt terjeszti a tanács elé, hogy a selejtezést a főlevéltáros végezze a levéltári segéddel, de nem akként, hogy minden haszontalan vét vet s hasonló dolgokat átolvasanak, ha nem sokkal egyszerűbben, de kellő gondossággal végezzék az iratok kiselejtezését s mikor készen lesznek vele, a törvényhatóság megfelelő jutalmat ad részükre. Ez a szakvélemény azonban ellenkezik a miniszter rendeletével.

*** Halalos villámcsapás.** Tegnapelőtt délután Sarkad határában Nagy József 27 éves kocsis másodmagával ült egy szekeren. A kocsis nagy terjedelmű pusztán ment keresztül, amikor egyszerre vihar keletkezett s még mielőtt fedél alá értek volna Nagyék a vihar teljes erejével tört ki. A viharban a villám le is csapott s a szekéren ülő kocsisok közül Nagy Józsefet agyonütötte. Érdekes, hogy a Nagy mellett levő másik kocsisnak semmi baja sem történt.

*** Marólugott ivott.** Tegnap délután hat óra tájban a Bem-utca 6. szám alatti ház lakóit rémes hörgés és jajveszékélés riasztotta föl. Az ijedten elősiető emberek a félreeső helyen tájékozó szájjal a földön fetregve találták az udvarban szolgáló Margit nevű cselédleányt. A gyorsan előhívott mentők megállapították, hogy marólugott ivott, amely borzalmas módon összeroncsolta a belső részeit. Beszélgettek a biharmegyei közokórházba, ahol

A. n. é. közönség szíves támogatásáért esedezve vagyok kiváló tisztelettel

KISS ISTVAN, angol uri szabó

— Színház utca 4. (Adorján-palota.) —

Van szerencsém a n. é. uri közönség szíves tudomására hozni, hogy a legdivatosebb angol szöveteim megérkeztek, melyből a legelegánsabb ruhákat kedvező feltételek mellett készítek.

tavaszi idényre

rögtön kezelés alá vették. Esméletét azonban egy pillanatra sem nyerte vissza s így testének indító okára nézve kihallgatni még nem lehetett. Valószínűleg szerelmi csalódás kergette erre a kétségbeesett lépésre a szerencsétlen leányt.

* **Uszoda a Püspök-fürdőben.** Kernács János, a Püspök-fürdő népszerű bérlője, aki a közönség kényelmére számos előnyös beruházást eszközöl: most nagyszabású uszodát csináltat a fürdőben. Hatalmas, cement medencét készít ott a *Rosenberg* Izsó cég, melyek kabinokkal körülvéve külön férfi és női osztálya lesz állandó hőmérséke legkellemesebb: 23—24 fok. A kétségkívül népszerű új uszodát a jövő hó 25 én adják át a használatnak.

* **Cirkuszkusz városunkban.** A forró nyári napok rekkenő hőségtől fojtott hangulatát, a »saison morte«-t pár nap múlva fúrge clownok és bohó Augusztok tarka népsége fogja felélenkíteni. A *Schmidt* féle jövevű cirkusz, amely most Aradon időzik, a napokban városunkba érkezik s itt fog néhány előadást tartani. A cirkusz a legjobb műeszközből áll, lovardája pedig a magas iskola idomításának a remeke.

* **Szenzációs vasárnapi előadások az Edisonban és a Bazar-kertben.** Csodálatos képeket mutat be most az Edison-színház, mely amint tudjuk esténként a gyönyörű Bazar-kertben tartja előadásait. Az új műsor minden képzeletet felülmúló szenzációkkal van telve s a nézőt valósággal elbűvöli a csodálatos érdekességnek ez a szinte kifogyhatatlan gazdagsága. A tényleg műsor, melyben főleg a bohózatot elem dominál ma délután 3-tól 6-ig félhétjárák mellett, 9-ig rendes helyárrakkal az Edisonban, 9 órától pedig 40 fillér belépő díj mellett a Bazar-kertben kerül előadásra.

* **Legújabb látványosság** Nagyváradon a városháza közvetlen közelében lévő *Körösparti Komló-kert vendéglő*, amely teljesen újonnan átalakítva megnyitott. A vendéglő csaknem egyetlen a maga nemében. A Köröspartján van, por, meleg nincs, de van 10 komlólugas (kedvezőtlen idő esetén tágas fedett helyiségek) tündéres kivilágítás, kitűnő borok, kőbányai csapolt sör, jó magyar konyha. — A vendéglős *Bors* János, — ki régi jó ismerőse a nagyváradai közönségnek, — ezeken felül még elsőrangú cigányzenével és katonazene, automatával is mulattatja a közönséget.

* **Mozi a Félix-fürdőben.** A Félix-fürdő évről évre fejlődik, szépül s minden évben valami célszerű ujjitással gyarapítja hírnevét. Most nyitják meg az új szállodát s ezenkívül mozgófénykép-színházat rendezett be Komzsák Alajos bérlő a fürdőtelepen. A minden kényelemmel berendezett mozgófénykép-színházat ma, vasárnap nyitják meg s minden délután gyönyörködhet a fürdő közönsége a remek képekben. A jelenlegi fürdővendégek névsora a következő:

Báró Jozsity Miklósné földbirtokos Debrecen, Horváth Mihály huszárszázados és neje Debrecen, Nadányi Miklósné és leánya földbirtokos Pusztakovácsi, Tonházi Gyula miniszteri tanácsos Budapest, özv. Környey Ferencné és leánya Budapest, lovag Vertheimstein Viktor London, Környei Ferenc magy. kir. erdőmester Trencsén, Bitzy János főherceg és neje Rév, Gálffy Ferenc cs. és kir. hadapródiskolai lelkész, tanár Kassa, Gálffy Jánosné és családja Kassa, Lakatos Jánosné földbirtokosné Nagyvárad, Csengeri Mihály földbirtokos Nyiregyháza, Balas Ödön gyógyszerész és leánya

Debrecen, Vajda László és neje magánzó Kárársztelek, Vámosy Istvánné és Debreceni Imréné földbirtokosnők Turkeve, özv. Erdély Károlyné földbirt. Nagyürög, özv. Olasz Gyuláné magánzó Nagyvárad, Balkó József és fia földbirt. Almozsd, dr Székely Lajos ügyvéd Békéscsaba, Kászy Anna tanítónő Szatmár, Káposztás Pálné földbirtokosné Prics (Szabolcsmegye) Szalay Gyula és neje magánzó Beregszász, Bibeszku Gusztáv földbirt. Serges, özv. Beöthy Ödönné magánzó Nagyvárad, özv. Szathmáry Dánielné és leánya földbirt. Ermihályfalva, Nagy Lajos és családja magánhivatalnok Debrecen, Polnyik Mihályné magánzó Nagyvárad, Ettvel Gyuláné ügyvéd neje és leánya Kiskunmajsa, Kertes Gyuláné és fia földbirtokosnő Gavosdia, dr Bozóky Béla Biharm. közpörház orvosa Nagyvárad, Nagy Sándor Bányagondnok Szurdok, Sándor Lajos kir. járásbíró Erdőd, Lovass Károly és neje földbirt. Ermihályfalva, Szabó Vilmos és neje földbirt. Kolozsvár, Tóbiás Miklós főherceg és neje Belényes, P. Hegedüs Sándor földbirt. és családja Hódmezővásárhely, Ordódi Jenőné hiv. neje Nagyvárad, Beinhart Hermanné magánzó, Mándak Lessy Miklósné földbirt. Hajduböszörmény, Farkas Béla gazdálkodó Szentpéterfalva, Mihályházy Kálmáné törvényszéki bíró neje Nagyvárad, Lovass Dániál gazdálkodó Ermihályfalva, Juricskay Dezsőné földbirtokosnő Orvend, Ráday Lajos gyógyszerész Nagyléta stb.

* **Névváltoztatás.** Neuländer Lázár nagyváradai lakos vezetéknévét »Német«-re változtatta.

* **Legdivatosabb nemez és szalma kalapok három koronától kezdve REICHARD áruházában kaphatók.**

* **Pagliano-Sirup.** Az egyedüli valódi, világoskék *Girolamo* Pagliano védjeggyel ellátott Pagliano Sirup kiválóságát igazolja ama tény, hogy ezen különlegesség mint legjobb vértisztító szer, Pagliano-Sirup, folyékony és poralakban 1838. óta sok ezer családnál eredményesen bevált. Kitűnő orvosi rendelésre enyhén működő hashajtószer mely a székrekedést és annak hátrányos következményeit megszünteti s vértisztítóan hat. Rendelések címezendők: Giralamo Pagliano tanárhoz, Florenz (A 48.) via Pandolfini.

* **Kerti mozgófénykép előadások ingyen.** A kert-utcai »Nemzeti-szálloda« nagy kerthelyiségében esténként mozgófénykép előadásokat tartanak — igen szép, naponként változó műsorral teljesen díjtalanul. Tekintve, hogy az előadások nemcsak szórakoztatók mulatságosak, hanem tanulságosok is, érthető, hogy a kert rendszeren zsufolásig megtelik. Állandóan frissen csapolt kőbányai sörről, tisztán kezelt borokról, kitűnő magyar konyháról, jó cigányról és pontos kiszolgálásról az elő, nyösen ismert vendéglős gondoskodik.

* **Kérelem.** Azon tisztelt gazdákat, kiknek az id i vetésnél alkalmuk volt az időkülönbséget az impregnált és a nem impregnált takarmányrépamag kikelése között megfigyelni, felkérjük, sziveskedjenek eziránti tapasztalataikat akárhonnan szerezték is be a nem impregnált répamagot, közvetlenül Mauthner Ödön magkereskedésével, Budapest, Rottenbiller-utca 33. közölni. Miután az idej pontos megfigyelésekre a Mauthner cégnek ugy a tiszta igazság, mint a közérdek szempontjából szüksége van, nagyon kéri, előzetes köszönetének hálás kifejezése mellett, a tényleges adatokat 8 nap alatt akár levelező lapon is, vele iudatni.

* **Erdős és Grünfeld** cég Nagyvárad, Bémer-tér Poynár palota. Női ruha készítése, vászon és kelegye fehéreneműek a legjutányosabb árakban.

x MOLNAR H. Bémer-téri cukrászdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon-kávéhoz való sütemények és tea-sütemény kapható. Telefon 395.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap délután: Szabin nők elrablása; este Megváltás felé, szociális dráma.

Thália pihenője.

Akármennyire igyekszik Thália mindinkább a könnyű muzsák sorába belépni, a nyár nem az ő ideje. A nyári hőség elől menekül Thália is. A hőséggel együtt jár a közönség érdeklődésének megcsappanása, a színház éltető eleme pedig a közönség szeretete, pártolása. A mai esti előadással a nyári hónapokra bezáródnak a színház kapui. Thália papjai és papnői pedig mennek — nem fürdőzni, hanem csak a szomszéd vármegyébe, Gyulára, további nehéz munkára.

A gyulai tartózkodás rendszeren anyagi veszteséget jelentett a nagyváradai társulatnak. Soha sem lett volna Nagyváradnak nyári színház, ha a gyulai közönség közönye nem kényszeríti a váradai társulatot arra, hogy existenciáját egészen Nagyváradhoz fűzze. A nyári színház közönsége ezért hálával tartozhat Gyulának. Az bizonyos, hogy a gyulaiak olyan társulatot nehezen fogják kapni, mint amilyen eddig Nagyváradról átrándult hozzájuk, igen drága babérokért.

Ma még egy gyulai ut előtt veszünk bucsut színészeinktől. A bucsu most annyival könnyebb, mert hiszen amint a nyári színház felépül, a viszontlátás is elkövetkezik hamarosan. Hanem azért mégis más darabot szerettünk volna látni bucsuelőadásnak, mint aminőben ma Erdélyi és gárdája bucsut mondanak. Garaminak fölötté gyatra »szociális dráma«-ja nem olyan alkotás, amely méltó lenne a nagyváradai társulat színvonalához.

Ez a disszonáns utóhang legyen azért tanulság és intő jel a jövőre, amelyet Gyulán alapozhat meg az igazgató.

Egy szomorú esemény, mely kettévágta a nagyváradai társulat idei szezonját, Somogyi Károly halála tolytán a ma beveződött színi idényről egységes véleményt mondanunk nem lehet. Az évad egyik része az előd betegeskedésére, másik része az utód szervezkedésére esik. Eredményéről számot adni a kezdetnél nem lehet. De igenis meg lehet állapítani, van-e remény a tett ígéretek beváltására?

Van. Erdélyi Miklós tagadhatatlanul nagy ambícióval és áldozatkészséggel vette át a társulat vezetését. A külsőségeken látszott meg először a fiatal erő agilitása.

A diszleteket felújította, izlésebbé, a modern színpadi igényeknek megfelelőbbé tette. Aztán jött a rendezés: több élénkség, elevenesség vonult be az előadásba. Szerencsével járt — de már csak részben — a társulat erőinek felújítása is. Véleményünk, mely a husvétii bemutatkozások után leszűrődött, azóta csak be-

Értesitem a n. é. közönséget, valamint igen tisztelt megrendelőimet, hogy a

tavaszi- és nyári idényre

angol skót és belföldi szövetkülönlegességeim megérkeztek.

Fischer Márton uri divat szabó

KERT-UTCA 1. SZÁM. (Szent László-tér sarok.)

Pontos kiszolgálás.

Modern szabás.

igazolást nyert: hogy az új női erők nyereséget jelentenek, míg a férfiaknál részben pótlás, erősítés, egyesek kicserélése kívánatos. Részletezni, neveket említeni: azt hisszük, fölösleges.

A legnehezebb feladat azonban a jó darabok megválasztása lesz. Nálunk a közönség egy részének izlése még fejlesztésre, nevelésre szorul. Az a közönség, mely az »Álarcos bál« szépségei iránt 3 gyengén látogatott előadás után végleg érzéketlen maradt, ellenben hanyat homlok törte magát a »Nincs elvámolni valójá« malackodásai után, az a közönség ne dicsekedjék izlésével. Ezzel a közönséggel újra meg kell szeretetni az igazi irodalmat és művészetet. Nem lehetetlenséget kívánunk; már az idén nem a jelét láttuk az igazgatóság komolyabb törekvéseinek ebben az irányban. Klasszikus drámát és vigjátékot ugyan nem igen adtak; de a körülbelül *husz* operaelőadás ebben a tagadhatlanul zeneértő és zenekedvelő városban arra vall, hogy az igazgató megtalálta az utat, hogyan lehet a mi közönségünk érdeklődését is felkelteni a komolyabb művészet iránt. Erdélyi művészi ambíciójának oly szép tér nyílik itt, amelyet ha sikerül betöltenie, elmondhatja hogy férfhoz és művészhez méltó munkát végzett.

A szépen kezdett munkának ilyen szép folytatását óhajtva és remélve, mondunk Isten hozzádot — a vizontlátásig! —r.

TÁVIRATOK.

Meghiusított merénylet Vilmos ellen.

Róma, május 30. Bariban letartóztattak egy Nikolans Pál nevű német munkást, aki megvallotta, hogy egy igen nagy állami embert akart megölni. A rendőrség azt hiszi, hogy magát a német császárt akarta megölni.

Orosz—perzsa szakadás.

Pétervár, május 30. A perzsa—orosz diplomáciai viszony megakadása legközelebb várható. A helyzet rendkívül komoly.

Az orosz cár és az angol királyi pár találkozása.

London, május 30. A revali találkozás hivatalos programja a következő: Az angol királyi pár pünkösöd után következő kedden érkezik Reval e'le, ahol a már valamivel előbb jön a cári pár. A szokásos üdvözlés után a cárné és az orosz cár az angol jachtra megy, hogy vendégeit üdvözzölje. A reggeli ugyanazon napon az özvegy cárné jachtján lesz, ebéd az angol jachton; szerdán reggeli a cári pár jachtján, az ebéd pedig az angol jachton. Szárazföldi látogatás nincs tervbe véve.

EGYESÜLETEK.

Az orvos-egylet gyűlése A Bihar-megyei Orvos- Gyógyszerész- és Természettudományi Egylet folyó évi június hó 1 én délután 5 órakor rendes szakülést tart.

MULATSÁG.

Jogász-mulatság.

A Püspök-fürdő mohos törzsű, vén faóriásainak a zöld lombátora néhány hét múlva a pajzán tréfa, édes vidámság rózsafelhős tündértanyájává fog változni s az erdő titokzatos, sejtelmes csöndjét édesen csilingelő, vidám leánykacaj fogja fölvern.

A kis hosszú, fehér szakállu, piros orru erdei manók csöndes estéken a holdsugáron bukfeneczeve, kikottyantották, hogy a nagyváradi kir. kath. jogakadémia aranyifjúsága fogja ott f. évi június hó 20-án a juniálisát tartani, amelynek a sikere érdekében lelkes rendezőgárda fáradozik.

A mulatság, — amelyre a meghívókat most bocsátják ki. — tiszta jövedelme a felállítandó Mensa Academica javára fog szolgálni. B. lépő díj 3 korona.

Igazságszolgáltatás.

A bottyáni Dános.

Egy rémes halálfelelemben eltöltött éj borzalmas mozzanatai elevenedtek föl a tegnapi nap folyamán a nagyváradi kir. törvényszék büntető bírósága előtt. A múlt év tavaszán történt, hogy *Molnár János* bottyáni kocsmárosnak fontos ügyekben sürgősen el kellett utaznia. Távolléte alatt felesége és leánya vezették az üzletet. A kedvező alkalmat felhasználta két veszedelmes cigányharamia és miután alaposan kikémlelték mindent, az éj védő leple alatt csákányokkal kibontották a kocsmá vályogfalát és behatolva a sötétbe, onnan mintegy 50—60 korona készpénzt, 250 csomag pipadohányt, 15—20 korona értékű szivart és meg nem állapított mennyiségű italméüt vittek el.

A zsákmányt kihordták a kocsmá háta mögötti árokba, batyuba kötötték, azután behatoltak a lakószobákba. A két nő remegve, a halálfelemtől veritékező arccal látta az ablakon besütő hold sápadt fényénél, hogy két bekormozott, marcona alak toppan be a betört ajtón, akik kést szegeztek a mellüknek s összekötözve egy sarokba dobták őket. Ezután fölraggattak mindent a szobában s mivel pénzt nem találtak, dühükben a két védtelen, szerencsétlen nőt úgy összeverték, hogy *Molnárné* hetekig nem tudott beszélni, annyira bedagad. a torka a rablók fojtogatásától. A banditák talán vért is ontottak volna, ha valami meg nem riasztja őket, így az összerablott zsákmányt

ott hagyva, az ablakon elmenekültek. A két szerencsétlen nő összekötözve, vérben uszva, elaléltan, segítség nélkül vergődött ott a kifosztott, üres szobában reggelig, amikor a kocsmának még mindig bezárt állapotából rosszat sejtő emberek rájuk találtak.

A két vadállatias brigantit, *Kárcis István* és *Munor Ferenc* személyében a tegnapi nap folyamán vont a felelősségre a nagyváradi kir. törvényszék büntetőbírósága, amelynek a tárgyalását *Ember Géza* bíró, elnök vezette. A vád ottak és a tanúk kihallgatása után *Hattay* alügyész, közbíró a bizonyítás kiegészítését indítványozta, amit a törvényszék el is fogadott s a tárgyalást az előterjesztett és az ujonnan bejelentett tanúk beidézése céljából elnapolta.

Enyveskezü ivótárs.

A múlt év őszén történt, hogy *Bordás Sándor*, *Hamza Antal* és *Sanyó Mihály*, régi puszpajtások hosszú idők múltán egymásra találtak a vásár tarca, zsbongó forgatagában. A vizontlátás öröme *Bordás* gavallérosan fölajánlott a pajtásainak egy-egy kupica pálinkát, amit azok — nagyon természetesen el is fogadtak. Alaposan becsudálkozott állapotban szereztek azután közvetlen tapasztalást városunk prima aszfalttal légyfogóvá varázsolt utcáinak a szűk voltáról s hárman háromfelé dülöngve baktattak hol előre, hol hátra.

Mig a két bus magyar a menés vagy nem menés nagy problémáján törte kapatos fejét, addig a triumvirátus füstös képű harmadik mákvirága, *Hamza*, kilopta *Bordás* zsebéből annak mintegy 30—40 koronát tartalmazó erszényét.

Bordás gazda azonban a lajbi baloldalát jelentékenyen könnyebbülni érezvén, rögtön kijózanodott s két hatalmas nyaklevessel honorálta kedves pajtása könnyebbitési munkálatait s a pénzt visszafozta tőle három korona kivételével, amit a ravasz dádénak sikerült eltüntetni.

Az ügyet a tegnapi nap folyamán tárgyalta a nagyváradi kir. törvényszék büntető bírósága *Ember Géza* elnöklete alatt s a vádolt kihallgatása és a tanvallomások után a perbeszéd végzetével két évi fegyházzal sújtotta a zsebvágó mórét. Az ítélet ellen vádolt felebbezett.

NYILTTÉR.

Fogak

berlini és amerikai módszer szerint legjobb anyagokból, ép gyökerek behagyásával készülnek műtermében, huszonhatévi gyakorlatom alapján

őzv. Dr. DEÁKNÉ Nagyvárad, Kossuth utca 2.

ENERGIN

Y EGÉSZ DOBOZÁRA 2.50 KORONA.

Kapható a gyógyszerárakban, de biztosan az ENERGIN VÁLLALATNÁL PÉCSETT, mely 6 dobozt bérmentesen szállít.

Leghathatósabb és legizletesebb hizlaló és vértisztító szer.

Számos előkelő orvostanár és szaktekintély által kitűnő eredménnyel kipróbálva!

GYERMEKEKNÉL: Sietteti a járást és fogzást, eloszlatja a mirigyeket és az ótvart — biztosítja a csontok és izmok ép fejlődését — javítja és rendezi az emésztést.

FELNÖTTEKNÉL: Utólérhetetlen vérképző, gyengélkedőknél erősítő és mirigyoszlító szer, — melbajosoknál megszünteti az izzadást és elősegíti a gyógyulást.

Megnyilt!**A városi uszoda.**

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására juttatni, hogy modern berendezésű

uszodámat

a fürdő idényre megnyitottam. Ugy a nők, valamint a férfiak részére hidegkurát masszírozást első rendű szakértők végzik

tisztelettel

PANKOLICS KÁROLY

uszoda tulajdonos.

Jön! ||| Jön!

Cirkusz Smiett

Magyarország legkiválóbb lovarda

vállalata.

KÖZGAZDASÁG**A gazdasági egyesület gyűlése.**

A biharmegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmánya folyó évi május hó 30 án Markovits Antal egyleti elnök elnöklété alatt gyűlést tartott. Jelen voltak még: Alexander Lajos, Des Echerolles Kruspér Gilbert, Erős Rezső, Juricskay Vid, Karácsonyi János, Markovits Károly, dr. Márkus László pénztárnok, Molnár Lajos, Pallay Lajos e. ügyész, Szahlander Károly, Zathureczky István, Weingärtner Andor titkár.

Az elnöki és titkári előterjesztések után a Magyar szőlőgazdák Országos Egyesületének a jégkár elleni biztosítás országos szervezése tárgyában megkeresését s akkor csatolt javaslatot tárgyalta a választmány, melyre nézve kimondotta a választmány, hogy a jég elleni biztosítás törvényhozás útján való országos szer-

vezéséhez hozzájárul ugyan, de az e tárgyban b-terjesztett javaslatot egészben magáévé nem teszi, miután azok olyan rendelkezéseket tartalmaznak, melyek a gyakorlatban keresztül nem vihetők.

A temesmegyei gazdasági egyesület az élő állatoknak vasuton való szállításánál a tolatás és kiméletlen bánásmód következtében előállt károknak a vasut által leendő megtérítése tárgyában megkereste az egyesület igazgató választmány az élőállatok szállításánál felmerülő rendtelenségekre felhívja a kereskedelemügyi miniszter urnak figyelmét s azoknak orvoslását kéri.

Bartalomedes János egyleti tag a sertés eladási ügyletek lebonyolításáról felmerülő sérelmek tárgyában az egyesülethez beadványt intézett, melyre vonatkozólag a szakosztály javaslatára elhatározza a választmány, hogy országos mozgalmat indít aziránt, miszerint a vérszen átment farka dísznő előadásáról, ha az a járási állatorvos bizonylata alapján beigazolást nyer, az eladó minden további felelősség alól mentessék fel. Addig is azonban míg ezen mozgalmat eredményt ér el, figyelmezteti a gazda közönséget, hogy sertés eladásoknál kellő óvatossággal járjon el, a kötleveiben szavatosságot csak azért vállaljon, hogy az eladót farka vérszen átment s abból bizonyos százalék elhullott.

Titkár jelentést tesz a Sebeskőrösmenti községeken a tél folyamán rendezett kosárfonó házi ipartalvamos eredményéről, továbbá, hogy azoknak értékesítése céljából május hó 31-én június 1-én az egyleti székház alapsorában kiállítását és vásárt rendez. A választmány tudomásul vette.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara az ősi, várad velencei összekötő h. é. vasutnak a biharpüspöki állomáshoz való becsatolása tárgyában a kereskedelemügyi miniszter urhoz intézett feliratát megküldi. Igazoló választmány figyelembe véve azon előnyöket, melyeket a nev-zett vasutnak biharpüspöki állomással való összekötése különösen állatok kiállításánál nyújtani, elhatározta, hogy ez ügyben pártoló fel-terjesztést intéz a kereskedelemügyi miniszter urhoz. Özv. Der Echerolles Kruspér Sándorné, mint a Nagyvárad városi árvaházi elnöknője azon kérelemmel járul az egyesülethez, miszerint az árvaházban üzemből levő szalmafontási ipar céljaira anyagot szolgáltatson.

Igazoló-választmány szives készséggel tesz eleget a kérelemnek s megbizta az elnökséget, hogy kérje fel a birtokos osztályt megfelelő szalma-anyagnak beküldésére.

Elnök bejelenti, hogy a választmány megbizásához képest az ősfolyamon tartandó állatkiállítások helyéül kijelölte Belényest, Derecskét és Érmihályfalvát, melyhez képest az egyesület Derecskén és Belényesen szarvasmarha, Érmihályfalván pedig ló- és szarvasmarha kiállítását rendez az ősz folyamán. Több apróbb tárgy elintézése után elnök a gyűlést berekesztette.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órákor. —

Budapest, május 30.

Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt.	— — —	10.38
Rozs okt.	— — —	8.96
Zab májusra	— — —	—
Zab okt.	— — —	7.04
Tengeri máj. 1908.	— — —	6.85
Tengeri jul.	— — —	6.69

Ertéktözsde

— Délután 4 órákor. —

Budapest, május 30.

Oszták hitelrészvény	— — —	631.25
Magyar hitelrészvény	— — —	748.—
Leszámitoló bank	— — —	743.75
Rimamurányi	— — —	561.50
Oszták m. államvasuti részv.	— — —	692.25
Közuti vasut	— — —	552.—
Városi villamos vasut	— — —	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1908. május 30.

Magyar arany járadék 4 száz.	— — —	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	— — —	93.25
Magyar koronajáradék	— — —	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	— — —	93.50
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	— — —	94.50
Magyar nyeresemény sorsjegy kölcsön	— — —	186.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	— — —	145.—
Oszták járadék papírban	— — —	97.25
Oszták járadék ezüstben	— — —	99.—
Oszták járadék aranyban	— — —	116.50
Oszták korona járadék	— — —	97.50
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	150.25
Oszták magyar bankrészvény	— — —	1730.—
Magyar hitelbank-részvény	— — —	748.—
Oszták hitelbank-részvény	— — —	631.50
Magyar hitelrészvény	— — —	689.50
20 frankos (Napoleon)der	— — —	19.09
Német birodalmi márka	— — —	117.62
London vista	— — —	240.—
Páris vista	— — —	95.50
20 márkás arany	— — —	23.51

A szerkesztésért felelős

Dr. VUOSKICS GYULA.

Nagyvárad város polgármesteri hivatala.

2265—908. eln. sz.

Hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának f. é i május hó 14-én tartott ülésében 232—5359 kgy. sz. véghatározata alapján a nyugdíjazás folytán üressedésbe jött II. oszt. rendőrbiztosi ennek beöltése folytán esetleg üressedésbe jövő egyéb állásokról ezennel pályázatot hirdetek.

A második oszt. rendőrbiztosi állásnak ez idő szerinti javadalma a következő:

Törzsfizetése 1680 kor.
Személyi pótlék 200 kor 50 fill.
Lakbér 562 kor. 50 fill.

A személyi pótlék fizetés jellegével bir a nyugdíjba is beszámítandó.

Az állás a június havi rendes törvényhatósági bizottsági ülésen választás útján élethossziglan fog betölteni. Az állás nyugdíj jogosultsággal van összekötve.

Felhívom mindazokat, akik a II. oszt. r. biztosi állásra, ennek besölfése folytán esetleg megüresedő egyéb állásokra pályázni óhajtanak, miszerint szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket június 6 napjának d. u. 5 órájáig Főispán urhoz mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve a polgármesteri hivatalhoz annival is inkább nyujtsák be mivel a későbbben beadandó pályázati kérvények figyelembe vétel nem fognak.

Nagyvárad 1908. május hó 23-án.

Rimler Károly s. k.
polgármester.

Waldman Ernő

Diszmi, gyermekjáték, utazó, sport, öv és toailete különlegesség üzlete Rákóczi-ut (Szent István-palota.)

MEGNYILT!

Áruraktáram összes cikkeit mélyen
leszállított áruk mellett árusítom.

Helyiségek kiadók.

Helyiségek kiadók.

Tessék az áruk valódiságáról meggyőződni.

Czillér Imre, Rákóczi-ut 5.

257

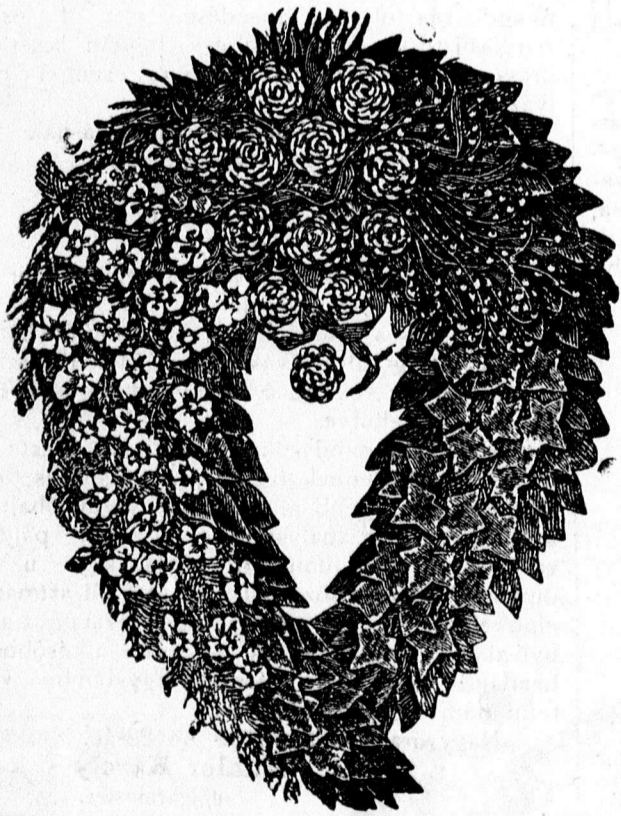
Nádor és Groszfeld cipőgyárát

Bejárati Torna-utca 5. Nagypiac-tér (Wégner-házba) helyezte át. Helybeli és vidéki telefon 63. 214

ÉLŐ virágokból:

menyasszonyi és mindenféle alkalmi koszorók, ünnepi koszorúk, gyászkoszorúk, felirattal vagy anélkül, ficuslevél és pálmalombokból,

ugyszintén gyászjelképek, szívkeresztek, horgony keresztek stb egészen frissen levágott virágokból kaphatók.

Csokrok menyasszonyi, koszoruleányi, bálai vagy bármily alkalomra, szép berlini papírtartóval 1—3 frtig.

Csokrok atlasztartóval 3 frt 50 krtól 6 frtig, selyemtartókban **rózsa** és **kaméliák** 8 frttől 12 frtig, ami ezelőtt 15—20 frtba került.

Csokrok a legfinomabb mintájúak, a legújabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem, csipke és atlasz tartókkal 18—25 frtig, ami ezelőtt 40—50 frtba került.

Gyászkoszorúk igen szép, tartós zöld és szép virágokkal díszítve 1—3 frtig.

Babérkoszorúk ovál vagy kerek alakban, igen szép virágokból díszítve 2 forinttól 10 forintig.

Kiváló tisztelettel

Farkas József,

a váradvelencei műkertész és
rózsatelep tulajdonosa

Nagyváradon.

Kivánatra részletes faj- és árjegyzéket mindennemű kertészeti cikkek-
ből ingyen és bérmentve küldök, vidéki rendeléseknél kérem a pontos
címet, valamint a rendelmény postán vagy vasúton szállíttassék. Ren-
delésnél először nem szükséges, a küldemények utánvétellel küldetnek.

Kapható minden elsőrangú vendéglőben és kávéházban.

6293 6294 6296—908.

Hirdetmény.

Nagyvárae összes városrészeire vonatkozó s a kir. pénzügyigazgatóság érvényesítésével ellátott folyó 1908. évi állandó évi fizetés utáni IV-ed osztályú kereseti adókiivetési lajstromok az 1883. évi XLIV. t.-c. 16. § a értelmében f. é. június hó 1—8-ik napjain át nyolc napi közzemlére a városi adóhivatal és pedig az I-ső kerület (Olaszi) nézve a 21-ik, — a II-ik kerület (Újváros és Külváros) nézve a 15-ik számú s a III-ik kerületre (Váralja, Velence Csillagváros és a Hegy) nézve 26-ik számú szobájában azonn figyelmeztetés mellett tételnek ki, miszerint érdekelt adókötelesek, azon idő alatt, az említett lajstrnmokban tarhükre előírt adót megtekinthetik s az elleni netaláni felszólamlásukat azon adózók, kik ezen adónemmel már az előző évben is megróva voltak, a lajstrom közzemlére kitételének napját követő 15 nap alatt, azok pedig, kik ezzel a folyó évben először rovtak meg, ezen adójuknak adójuknak adókönyvecskéjükbe történt bejegyzését

követő 15 nap alatt a kir. pénzügyigazgatóság-hoz benyújthatják. A később benyújtott fellebbezés érdemi tárgyalás alá nem fog vétetni. Nagyvárad, 1808. évi május hó 29.

Városi adóhivatal.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

117808—908. A. III. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága 1165 drb katona koci lámpás szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

A részletes módozatokat tartalmazó »Ajánlati felhívás« »ajánlati űrlap« és bővebb felvilágosítás a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési szakosztályánál Budapest (VI. Andrásy-ut 73. sz. II. em. 46. ajtó) kapható.

A katonakocsi lámpásokról a budapest Józsefvárosi alomáson levő központi szertáiban kötelező minta van, mely ott megtekinthető.

Az ezen pályázatra vonatkozó, ivenként egy koronás bélyeggel ellátandó lezárt és a cég pecsétjével lepecsételt ajánlatok 1908. évi június hó 13-án déli 12 óráig a fentebb említett szakosztálynál benyújthatók, vagy posta útján oda beküldendők.

A bántópenz 1908. évi június hó 12-ik napjának déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak főpénztáránál (Budapest VI. Andrásy ut 75. sz.) teendő le.

Budapest, 1908. évi május havában.

Az igazgatóság.

Közgazdasági Bank Részvénytársaság.

Felhívás.

A közgazdasági bank r.-társaság 1908. május 10-én tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy alaptőkéjét 100,000 koronáról 2000 drb. új 200 kor. azaz kétszáz korona névértékű részvény kibocsátásával.

500,000

azaz ötszázezer koronára emeli fel s egyúttal a régi 100 drb. 1000 korona névértékű részvényeket 5000 drb. új egyenkint 200 azaz kétszáz korona névértékű részvénytől kicseréli.

A 2000 drb. új 200 kor. névértékű részvény kibocsátása a következő módozatok mellett történik:

- 1) a részvényesek az új részvényre elővételi joggal bírnak.
- 2) az új részvényesek az 1909. évi fizetési jövedelemben, a régi részvényekkel egyenlő arányban részesednek.
- 3) a részvényesek elővételi jogukhoz való igényüket, részvényeiknek lebélyegzés végett az intézet helyiségében való bemutatásával legkésőbb május hó 31-ig gyakorolhatják.
- 4) a részvények értékében a jegyzéskor 10 százalék azaz husz-husz korona és 3 kor. kiállítás és bélyegdj fizetendő
- 5) A fentmaradó 90 százalék, vagyis 180 kor a következő részletekben és határidőre fizetendő be.

1908. június hó 1-én	30 korona
» július hó 1-én	20 »
» augusztus hó 1-én	30 »
» szeptember hó 1-én	20 »
» október hó 1-én	30 »
» november hó 1-én	20 »
» december hó 1-én	30 »

6) A befizetések után f. év végeig 5 százalék kamat lesz megtérítve s a befizetések természetesen egy összegben, vagy nagyobb részletekben is teljesíthetők.

Közgazdasági Bank Részvénytársaság.

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban.

BENZINMOTOROK

gőzlokomobilok, utimozdonyok, gőzcséplőgépek, aratógépek, „losonczi drill“ vetőgépek, resiczai acélekék, teljes malomberendezések stb. stb.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST.

V. VÁCI-KÖRUT 32.

123

Agárdi István mázoló és butorfestő az Emke-palota alatt.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat szép, finom s a legjutányosabb árak mellett elkészíteni, különösen butorfestésekre igen nagy súly fektetek, nemkülönben épületmunkákra és berendezésekre is.

Ezenkívül nálam házi szükségletre kívánandó színekben különféle olajba tört festékek is kaphatók, melyeket annyival is inkább előnyösebb nálam beszerezni, hogy minden további piszkolódás, keverés kikerülésével használni lehet.

A nagyérdemű közönség jóindulatu pártfogását és bizalmát, melyet eddig irányomban tanusított, ugy ezután is kiérdemelni óhajtom.

Ugyanitt tisztességes családból származó 1—2 fű tanuló felvétetik, fizetéssel avagy teljes ellátással. (Lehet vidéki is.)

189

Tisztelettel Agárdi István, mázoló és butorfestő.

!! Szives tudomásul !!

Van szerencsém az igen tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy a 34 év óta Kossuth-utca 12 sz. alatt volt bádogos műhelyemet **Szt János-utca 12 szám alá saját házamba** helyeztem át. Tisztelettel kérem ismerőseim, és üzletbarátaim, hogy továbbra is támogatni sziveskedjenek.

Kiváló tisztelettel:
UJVÁRY VILMOS
BÁDOGOS.

== Fennáll 42 év óta! ==

Pályázati hirdetmény.

A nagyváradai latin szertartású Káptalan a székesegyházi énekkarba üresedésben levő két első osztályú sopranista állásra pályázatot hirdet 700—700 korona évi fizetéssel.

A pályázótól megkívánatik, hogy üde soprán hanggal rendelkezék és lapról biztosan énekeljen. Jelentkezéseket elfogad Beleznay Antal székesegyházi karnagy.

A nagyváradai I. sz. Káptalan.

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉK-PÉNZTÁR JELZÁLOGKÖLCSÖNEI.

A Nagyszebeni Általános Takarékpénztár (Nagyszeten) ad félévi tőkét és kamatokat magukban foglaló egyenlő részletekben teljesen törleszhető jelzálogkölcsonöket és pedig 10, 15, 18, 23, 25, 27½, 32, 35, 40, 41, 44 ½, 50 évi törlesztésre.

Kölcsonkérvényeket elfogad: **Breitenstein Frigyes, Bethlen-utca 9**, ki egyszersmind bővebb felvilágosítást is nyújt.

170

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici. comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszser, mely sok év óta legjobb fájdalomosillapító szernek bizonyult köszvénynél, oszúznál és meghűléseknél, bedörzsölésésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerészmű. Budapest.

Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany orosházhoz“
Prágában, Elisabethstrasse 5. sz.
Mindennapi szétküldés.

!! Kedvező fizetési feltételek !!

Nem hirdetünk

Végeladást sem

Kiárusítást

hogy régi divatból kiment árukat a közönség nyakába sózzuk, hanem az idény előrehaladása miatt az összes új nyári áruk, mint

ruhavásznak batisztok delainek árait tetemesen **elszállítottuk.**

Vászon, fehéreneműek, és asztalneműek, ugyszintén szőnyegek, függönyöknél az eredeti árakból 20 százalék engedély.

Kedvező fizetési feltételek.

Mosóárak szine és minőségéért teljes szavatosság.

Kiváló tisztelettel

Wallerstein Fülöp Fiai

Bémer-tér, Pannonia mellett

!! Kedvező fizetési feltételek !!

Valódi brünni szövetek

Az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény	7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény	10 korona
teljes férőruhához (Kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény	12 korona
elégendő, csak	1 szelvény	15 korona
	1 szelvény	17 korona
	1 szelvény	18 korona
	1 szelvény	20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-ért, szintúgy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamgarnt stb. stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségületét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek.

Szabott, legolcsóbb árak. Örísál választék.

Mintáit, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

Uj üzlet! Uj üzlet!

Lukács Nándor butor-raktára

műasztalos-, kárpitos- és díszítő műhelye Nagyvárad, Fő-utca 8. sz. Széchenyi szállodával szemben.

Allandó raktár: háló, ebédlő-
uri szoba és

szalon berendezések, mindennemű modern stílus szerint. Vas, réz és hajlított fa butorok rendkívül nagy választékban. 220

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak

Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen

Pénz.

Olcsó

töketörlesztéses kölcsönt

10—75 évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való **adás-vételét** vagy **bérlését** a legsikerebb eredményel közvetít.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és financiroza.

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár,
bankbizományi és hitelforgalmi iroda
Nagyvárad, Mészáros-utca.

27

Telefon szám 424.

Cipők! Kalapok! A legtartósabb
: kivitelben! :
Leitner Lázár cégnél Zöldfa-utca.

NEUMANN M. cégnél

cs és kir. udvari szállító **Nagyvárad (Kishidfő.)**
Kizárólag saját készítményű férfi és fiú ruhák készen és mérték után óriási választékban kaphatók. — Városi és vidéki telefon 88.

Megérkeztek LEITNER MÁRTON céghez

a nyári idényre óriási választékban a legújabb divatu batisztokt, (Mideira) fehér és színes ruhavásznak, piquet, zefir, csipkekelmék hozzávaló diszkekkel. Szép és divaos ruha, blouz-selymek, pouplin, grenadin és nyári kelmék.

Fülöp István Európa szállodája.

Nagyvárad legkellemesebb látogatott, szórakozó helye. Most nyílt meg az Európa remek herthelyisége. Kitűnő egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely. Telefon. Naponta pomjás cigányzene. A vendéglős saját te, méz, kitűnő boraival, finom Dreher sörrrel szolgál a közönségnek. Elsőrendű konyha. A szoba árak igen mérsékelték. Az előkelően berendezett szállodát és a gyönyörű kerthelyiséget ajánljuk a közönség figyelmébe.

Szép kép kereteket készítenek olcsón és gyorsan
= SZICHTA TIVADAR üveg kereskedésében =
Kossuth utca 2.

Ugyanott szép porcellán és üveg szervizek nagy választék alpaca és China ezüst evőeszközökben.

Aki a szép fehérneműt szereti, adja azt mosás és vasalásra a **Gőzmosóda és vegytisztító gyárba,** NAGYVÁRAD, Gilányi-utca 5-7. (Saját gyártelep.) Vegyileg tisztítanak férfi- és női felső ruhák, egyenruhák, kelmék, kézimunkák, szőnyegek. Kívánatra a mosni való ruhaneműket a gőzmosóda kihordói által bárhol elvitetnek és pontosan hazaszállítatnak. — Városi és vidéki telefon 398.

Paplan, maórác, szalmazsákok, paplanlepedő, párnahuzat toll állandóan kapható az **Agynezü raktárban** Kossuth u. 12.
PREIS R.

Üdülőknek! Az összes keresettebb kül- és belföldi asványvizet állandóan friss töltésben.
Kirándulóknak! Naponta friss tea-vaj, liptói-turó, sajtok, szalámi és lótt prágai sonka, legelőnyösebb árakon beszerezhető.

Friedl és Jörösnél

Szent László-tér és Kert-utca sarkán.

**Jégszekrények
Permetezők ..
Gumicsövek ..**

Tarsoly és Nisztó
vaskereskedésében a »Vasemberhez«
Rákóczi-ut 9. Ováry-palota.

Értesitem a n. é. közönséget valamint igen tisztelt megrendelőimet, hogy a nyári idényre angol, skót és belföldi különlegességeim megérkeztek.

Kiss István uri-divat szabó
— Színház-utca Adorján ház. —
Pontos kiszolgálás. — Modern szabás.

Ujlaky István divat és ortopéd
= cipész =
NAGYVÁRAD, Szent János-utca 4.

Készít mérték után a legfinomabb anyagból a legszebb divatszabású úri és női cipőket. Alapítattott 1894. évben.

BARTOS H. és TÁRSA
NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 2., Bazár-épület.

Kizárólagos harisnya és ernyőkülönlegességek Állandó nagy raktár férfi-, női- és gyermekharisnyákban a legegyszerűbbtől a legfinomabbig, továbbá eső- és napernyők! Folytonos újdonságok! !!! Javítások gyorsan eszközöltetnek !!!

Pünkösdi vásár!

Óriási választékban nyakkendők, ingek, harisnyák, keztük és napernyők meglepő olcsó árakban.
Klepfer Albert Teleky-u. 28.

Czipóth Ferenc

Pannonia vendéglős kelemes féli kertjében és éttermeiben kitűnő italok és ételekről gondoskodva van. Mindennap zene.

LÉVAI MÁRTON

könyvkötészet,

vonalzó-intézet

és üzleti könyvgyár

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut (saját-ház.)

Fodrász-üzlet átvétel.

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy Szent János-utca 37. szám. alatti Boczonyi Ferenc fodrász üzletét átvettem s azt az eddigi szolid alapon pontosabb kiszolgálással tovább vezetem. Az eddigi tisztelt vendégek és jó ismerőseim szives pártfogását kérem. Tisztelettel

VERES JÁNCS fodrász.

KOVÁCS JÁNOS
elsősangu cukrászati specialista
Nagyvárad, Rákóczi-ut 9.
Városi telefon 806. Megyei telefon 120.

Fűszer és csemege üzlet
Adorján palota. Színház-u 4. szám.

Friss tea-vaj. 1 liter Vacuum petróleum 11 kr. Kívánatra házhoz szállítatik.

Wohl Albert.

Fővárosi izlés.

Blous és Pongyola Kizárólag Vajda és Rónn cégnél Szent László-tér és Zöldfa utca sarok.

SEBŐ IMRE könyv- és papirkereskedő
— NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT. —

Legjobb varrógépek, kerékpárok, beszélőgépek kaphatók

— Kalenda János cégnél —

NAGYVÁRAD, Szent László-tér

(a Holdas-templom mellett.)

Ugyanott szakszdrü javító műhely. — Telefon 245.

A Kis-piacon KEPES DEZSŐ

órák és ékszerész üzletében a legolcsóbbak lehet órát, ékszer és gramofont pontosan, jóállás mellett javítani. Ugyanint elismert a legolcsóbban csakis ott lehet mindenféle fűszert, inga-órát és kina-ezüst tárgyakat beszerezni.

Szives pártfogást kér **Kepes Dezső, NAGYVÁRAD, Kispiac-tér.**

Ujváry Vilmos bádigos
Szent János-utca 12.

Fennáll 42 év óta.

Pál Sándor épület, portál- és műbutorasztalos.

Készítek bármilyenű dolgokat pontos és szakszerű kivitelben a legsolidabb árak mellett. Rákóczi-ut 10. szám. (Stern-palota.) — Szaniszló-utcai oldalon.

Uj mosó üzlet! Uj mosó üzlet!

Van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmét felhívni, miszerint a Szacsavay-utca 34. sz. alatt egy mosó- és fenyvasaló tisztító intézetet nyitottam s ahol csipkefogókat és férfi-ruhák tisztítását valamint mindenmü ruhákat a legolcsóbban s a legpontosabban elvállalok. Kívánatra házhoz is küldök a ruhát átvenni s azt vissza is szállítom. A n. é. közönség b. pártfogásáért esedezve, maradtam tisztelettel

LERNER CZILI.